

## „EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, oziroma 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K. za pol leta 12 K. za četrt leta 6 K. in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 novč.); izven Trsta pa po 8 st. Telefon številka 870.

# Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

## Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepravilni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnštvo v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia številka 12.

## Politično društvo „Edinost“.

### Vabilo

na

## javni shod

katerega priredi

politično društvo „Edinost“

v Roccolu v dvorani gospoda Prašelj

(sedaj otroški vrtec)

v nedeljo dne 15. marca t. l.

### DNEVNI RED:

a) Razgovor o prihodnjih občinskih volitvah

Začetek ob 4. uri popoldne.

Na obilo udeležbo vabi

Odbor.

## Avstrijski Lloyd in avstr. državljani.

II.

Med novinarji, katere je Lloyd povabil k sebi v goste, je bilo (kakor že omenjeno) tudi zastopnikov inozemskih novin; poleg teh je zastopnikom »Independente«, »Pecola« in »Gazzetta« stal kaj primerno ob strani tudi zastopnik avstrijskega... ne, to bi ne bilo prav rečeno, ampak edino prav bo, ako rečemo, v Avstriji izhajajočega lista »Ostdeutsche Rundschau«, tega deteta glasovitega Wolfa!

Tu ne treba zgubljati mnogo besed, ker dejstvo smo govorili cele folijante, dejstvo namreč, da isti Lloyd, ki vleče bogate subvencije, katere morajo zlagati vsi davkoplačevalci države, in v isti hip, ko enično kaže slovenskemu prebivalstvu svoje preziranje, da isti Lloyd vabi v goste liste s tendencijami, kakoršnjim odkritje sledita listi »Independent« in »Ostdeutsche Rundschau«! — Da, cele knjige govori dejstvo, da avstrijski Lloyd v eni sapi: z grdim preziranjem insultira slovensko novinstvo in preko tega slovenske prebivalce in — odlikuje lista s programi, katerih uresničenje lež onkraj mej, onkraj integr tete iste avstrijske države, katere daje — istemu Lloydju subvencije, ki mu daje neprecenljivo oporo s tem, da mu nudi ugled državne institucije!

### PODLISTEK.

51

## Na rojstni zemlji.

Špical Ksaver-Šandor-Gjalski; prevel M. C. XIX.

Lev ni nič odgovoril očetu. Tu pa tam je hotel, da bi navel razgovor na prodajo, ali ni se drznil. Iz besed starega je vendar sklepal Lev, da stari ne misli na prodajo. Tudi na njivi se je stari toliko zanimal za opravilo in za bodoče s tev in se je dogovarjal z oskrbnikom o pripravah za zimsko setev bodočega leta. Lev je bil sedaj še bolj utrjen v svojem mnjenju. Ali — na večer doma je stari zgodaj vstal od mize in je takoj odšel v svojo sobo. Lev, ki je ostal z materjo in Tomico v dvorani, je čul starega še blizo po'noči, kako je hodil gori in doli po sobi, in Levu se je zdelo, da je stari nekolikokrat glasno ponovil: »sto pet najet tisoč«.

»Oh ta denar! Kako strašno premagljivo moč ima denar! Še tega starega kremenjaka mi razdene!« je govoril Lev sebi ter se je nežno in bolešno ogledoval po stenah sobe, čuteči hudo muko v sebi, da bi jih moral

»Independente« pa se je tudi izkazal hvaležnega na tolikem odlikovanju. O vsem slavlju poročala skoro s tako dobrohotnostjo, kakor da govori o kaki slavnosti, ki se je vršila v — Rimu. Priznanja od strani irreden tarskega lista je deležen celo e. k. namestnik v Primorju, graf Goëss. »Independente« mu priznava, da je ekscelencia jako — zabavno govoril, ker se svojim govorom da je vzbujal »schiatta ilarità« — pristno veselost.

Tu se moramo malce ustaviti. V navzočnosti grafa Goëssa na tem Lloydovem slavlju je ravno izraženo bistvo te družbe. Graf Goëss ni bil med gosti Lloydovimi kakor zaseben povabljenec, ampak kakor pooblaščenec vlade! Njegova udeležba je manifestirala pravo bistvo družbe Lloydove, navzočnost grafa Goëssa je govorila, da to ni nikaka zasebna družba, ampak državna institucija, kateri upravitelji države posvečajo največjo pažnjo. Nečuvno postopanje te družbe nasproti Slovanom pada torej tudi na vlado! — Navzočnost grafa Goëssa in njegov govor, s katerim je poskrbel za »pristno veselost« med milimi in dragimi gosti — ne izvzemši onih dveh od »Independente« in »Ostdeutsche Rundschau« — govori, da vlada nima nič proti provokatoričnemu prezirljivemu postopanju te družbe povodom poskusne vožnje »Atrice« nasproti milijonom davkoplačevalcev slovenske narodnosti.

Ako pa je že dejstvo samo — razžaljivo postopanje Lloydove družbe ob tej priliki — žaljivo in mera ogorčati vsakogar: kaj pa naj rečemo o vzroku, ki je Lloydju narekoval tako postopanje?! Nečemo sicer trditi, da je bil ta vzrok odločilen. Kajti ni izključeno, marveč jako varjetno je, da bi nam bili mogočni gospodje, ki vladajo Lloydju, tudi brez tega vzroka pokazali svoje preziranje.

Ali dejstvo ostaje: bilo nam je zagotovljeno od zanesljive strani, da je bilo Lloydju narekovano tako postopanje! Od oseb, ki po svojih zvezah morejo vedeti to, doznamo namreč, da so zastopniki tržaških novin, na čelu jim glavno glasilo irredente, »L'Independente«, stavili pogoj, da ne bo pozvan noben hrvaški oziroma slovenski novinar!! Drugače da ne bi oni nikakor sledili pozivu!!

Če torej došle nam informacije odgovarjajo resnici — a mi nimamo razloga ni za najrabejši dvom — potem imamo pred seboj nago subo dejstvo, ki pa siple oko sebe celo morje ljudi, v kateri se kaže avstrijski zistem, ozroma se kaže poniževalno

prepusit tujincem, ali pripoznavajoči tudi v isti čas, da bi bila prodaja ugodna. »Da, da, ne da se tajiti!« je zgovoril skoro jezno in se je razburjeno dvignil s stolice, da sta ga mati in Tomica pogledala začudeno.

»Še mene utegne premagati ta denar!« — je šepnil neklikokrat v svoji sobi prej, nego je legel v svojo postelj.

Potem pa se mu je usiljevala mael, da bi s prodajo Lipajaka mogel odvrniti nevarnost od Draganca. »Sirota Vera — tako bi se rešila velike žalosti, ki jo čaka.« — Že v prvi hip si je osnoval v glavi cel načrt, kako pregovoriti očeta v prodajo in kako pojde k Mikolaši in mu pouadi Lipajak pod pogojem, da se odreče Draganca, a da tuli to ne bi bilo potrebno, ker bi bilo po prodaji Lipajaka dovolj denarja, s katerim se pomore Albaničevim.

»Oaa ne bi ni enega dneva preživela brez tega — s jaz — jaz na vse zadnje nimam več srea, niti zadostno volje, da bi mogel kaj ljubiti in se česa okleniti. Svet mi je vzel vse. — Ah — da — ali moja mati — pak vendar —« in prekinil se je v svojih mislih. Hkratu se je stresel in se ustrašil svoje namere.

Doli na dvorišču je lajal pes. Lajanje se

položenje, v katerem se nahajamo mi Slovanov:

Žalijo nas, prezirajo nas, zapostavljajo nas, in vso tisto lojalnost Slovanov, kateri ni bila doslej nobena žrtev za državo prevelka, plačujejo s tem, da so na uslugo ljudem, ki imajo toliko srea do te države kolikor ga imajo oni, ki pišejo — v »Independente«!

## Politični pregled

V Trstu, 11. marca 1903.

**Državni zbor.** — Zbornica poslancev. — (Nadaljevanje večerajšnjega brzojavnega poročila).

Posl. Schraffl je zahteval reforme na korist delavskim in poljedelskim slojem.

Posl. Offner in D' Elvert sta dokazovala, da naša država potrebuje radikalne davčne reforme. Offner je obžaloval, da militarizem požira vso finančno moč naše države, vsled česar se zanemarljivo važni gmetni in kulturni interesi prebivalstva.

Posl. D' Elvert je branil ministerkega predsednika dra. Koerberja in je dejal, da njegova zasluga glede kompromisa z Ogrsko je v tem, da je dosegel nagodbo, ki ni nič slabejša od nagodbe Badenija in Thuna. Trdil je nadalje, da ni res, da je vlada nasprotna Čehom, ker da si vselej zagotavlja njih privoljenje, predno kaj stori. Ob sedanjih razmerah da ni mogoče drugo ministertvo, nego uradniško, le da se mora isto vesti strogo nevtralnno. Nemci da bodo tudi v bodoče z vso energijo branili svoje narodne interese.

Posl. Löcker je tožil radi zatiranja Nemcev na Ogrskem. Trdil je, da je Avstrija naszadovala na gospodarskem in znanstvenem polju in je obsojal upljiv klerikalizma na šolstvu.

Posl. Tschann je menil, da bi bilo dobro, ako bi Avstrija prehitela Ogrsko v ločenju carinske tarfe.

† **Dr. Fran Ladislav Rieger.** V svoji oporoki je izrazil dr. Rieger željo, da bi ustanove, ki jih zapušača, zanj dalje delovale... Ali tudi njegov blagoslovljeni spomin bo deloval dalje v zmislu njegovega zlatega slovenskega srea. Njegova smrt je zbrala v v Pragi zastopnike vseh avstrijskih slovenskih narodnosti in ta žalostno-slovesna prilika je iste združila v lepo manifestacijo slovenske vzajemnosti. Na zajutruku, na kateri je mesto praško povabilo goste - parlamentarce raznih slovenskih plemen, so govorili zastopniki Čehov, Poljakov, Hrvatov, Malorusov, Srbov in Slovencev. A vsi so se spominjali pok. Riegra

je raznašilo daleč tja v noč in je imelo v sebi za Leva nekaj zvestega, dobrega in prijetnega.

»Kako zvesto čuva, nema žival — — dom svoj! A jaz sem razmišljal ta hip, da ga izročim tujincu — je šepnil Lev bolešno in zaničljivo.

»Ne — ne! — Ali — bedna Vera? — No — kaj se ona tiče mene? Ona ne — ali da popravim greh svoj nasproti Blaški«.

In dolgo ni mogal zaspiti.

XIX.

Bilo je krasno popoldne in »onele« Tomica je predlagal sestri, da črne kave po obedu ne dajo pri mizi, ampak zunaj na vrtu pod staro Lipo. Starka se je nekoliko časa branila, trdeča, da bi se o tem lahko izgubila kaka srebrna zličica; no, ko je tako zažlel tudi Lev in celo stari Blinjevič, moral je privoliti. Vsi so šli pod lipo. Krašič je hotel iti na svoje delo, ali Blinjevič ga ni pustil in ga je vzel seboj na vrt. Tudi instruktor Fran z otroci je ostal v družbi. Otroci so se hitro razskli po vrtu in vsaki hip se je glasil — sedaj izza grmja akacij, sedaj iz nasadov graha in fižola — veseli srebrnoglasi smeh, dočim so odrasli poseli

se stališča našega krvnega sorodstva in skupnosti interesov.

Poljak Duleba je menil med drugim: V tej zgodovinski hiši, kjer se je dogodilo toliko velikega, se je netila in gojila tudi ljubezen do družih slovanskih plemen in tu so tudi nshajale topel vsprejem velike simpatije, ki nas priklopljajo na vas. Dovolj temi, da iz polnega srca in v imenu navzročnih zastopnikov drugih slovanskih plemen izrazim gospodu županu svoje srčne želje za blaginjo kraljevega glavnega mesta Prage. — Podžupan praški, dr. Groš: »Vi ste, velespoštovani gosti, člani velike slovenske rodbine, ki, če tudi ni organizirana, vendar v časih sreče in žalosti občuti, da se v nje žilah pretaka bratska kri, in vi proglašate radi naše veselje in našo žalost za svojo.

Spinčić, ta personifikacija hrvaško-slovenske vzajemnosti: Povod, ki nas je privedel v Prago, je bil sicer žalosten... ali tu smo gledali orjaško delo, ki je je izvršil veliki mož, ki je bil iskreno češčen tudi od družih Slovanov. Mi smo bili priče velespoštovanja, ki je hrani češki narod svojim velikim mozem, mi smo videli, kako naši ljubi češki bratje znej ohranjati naše slovenske odnošaje. In tu se v nas giblje želja, da bi češki narod tudi v bodoče delal v duhu Riegrova, da bi napredoval v svojem razvoju in vspešno stopal na čelu drugim slovanskim plemenom.«

Malorus Pihuljak: Prežet od slovenske vzajemnosti postavlja se češki narod na čelo v boju za svobodo, za osvobojenje iz verig... Vse delo (Riegrovo) se je prenašalo na druga slovenska plemena. Rieger ni samo vaš, Rieger je od vseh slovanskih plemen.

Mestni svetovalec praški, dr. Lušoš Jetašek, je povdarjal, kako so Čehi občutili udeležbo in sožalje družih slovanskih plemen.

V zmislu tradicij velikega slovenskega kongresa leta 1848 se dr. Rieger tudi v boju za češko državno pravo ni odmaknil od slovenske vzajemnosti, udan v jednaki ljubezni do Rusov in Poljakov in Jugoslovanov. Naj ti odnošaji ostanejo tudi odslej, naj nam ta politika Riegrova ostane kakor zapuščina.

Srb Vujatović se je zahvaljeval v imenu dalmatinskih Srbov in se spominjal dra. Riegra, ki je toliko storil za slovensko idejo.

Slovenec Pogačnik je povdarjal, s kolikim veseljem in ljubeznijo goji slovenski narod odnošaje do češkega naroda, in kako češki narod kaže svoje simpatije do nas. Mi se moramo spoznavati, da se ljubimo.

okolo mize, ki je bila pod lipo. Z gospódo se je umaknila semkaj ljubimka pesica »Šarka«, a za njo tudi pes »Sokol«, ki sta se pokorno hojo in ljubkim mahanjem z repoma vila gospódi okolo nog, dokler se ni jedno poleg gospe, a drugo poleg gospoda zvalilo na zemljo. Mesto Jurca je, na željo starkino, Zlatica prinesla kavo, a ko je hotela tudi natočiti, se je temu protivila gospa, ker se je bila, da bi deklica porabila preveč sladkorja.

Bila je prava slast to srkanje kave pod vedrim nebom, v senci velike goste lipe, čije dolge debele veje so sezale skoro do tal. Zrak je bil svež in toliko da se je gibal v nežnem kratkem dihanju. Tu ni bilo ni soparno, ni vlažno. Po zemlji je šumelo suho listje, ki se je od hipa do hipa spuščalo z drevja.

Od nedaleč na strani je bilo čuti, kako je kokodakala kokoš, a doli na polju se je razlegal svež močan glas dekliske pesmi. Sem preko dvorišča je bilo čuti pravilno topotanje mlatičev. S strehe je bilo čuti še zadnje čvrčenje lastavic, ki so se zbiralale v kardela, da zapusté — svoj dom.

(Pride še.)

Zadnji govornik je bil Čeh, inž. Kaftan, ki je izražal iskreno veselje na tem, da se med Slovani kaže toliko sočutja do Čehov v žalosti in veselju. Sklicuje se na poljski pregovor »Gostje v hiši, Bog v hiši«, je napil govornik slovenski vzajemnosti.

**»Bratstvo« med Hrvaško in Madjari.** Madjarski in hrvaški narod sta si »bratska« nareda. Ta nauk je na prvi strani katekizma onih, ki so stebri sedanjega madjarskega sistema na Hrvaškem. Madjari so pa od nekdanj tako ljubezljivi, da si to »bratsko« razmerje tolmačijo po svoje — tako, da jih ne le nič ne stane, ampak del svojih lastnih madjarskih bremen vale na pleča »bratov« Hrvatov. Po finančnem pogodbu med Ogrsko in Hrvaško odhaja na leto iz Hrvaške na Ogrsko kakih trideset milijonov, v zameno pa Madjari vračajo Hrvatom potom milosti po kaka — dva milijona na leto. Po navadnih jednostavnih računih oddaja Hrvaška na Madjarsko v deset letih — za tako dobo se namreč sklepa pogodba — svoto tri sto milijonov, a dobiva v zameno in v dokaz »bratstva«, kakih dvajset milijonov.

Kakor se vidi torej, se Madjari ne spuščajo v posebne stroške za »bratstvo« s Hrvaški! Zato pa je tudi to »bratstvo« srečno dovelo hrvaški narod do — izseljevanja v Ameriko. Bremena se bolj in bolj množe hrvaškemu kmetu, vspretno s tem pa se nič ne stori — od kodi, ako ni sredstev? —, da bi se množila njegova davčna moč! Nič se ne zgodi, da bi se mu množili in utrdili ekstenzivi pogoji, nič se ne stori, da bi se uvajalo racionalno gospodarstvo, nič, da bi se z boljšanjem komunikacij množili dohodki od zemlje. Nič se ne zgodi od strani države, da bi se kmetu omogočal ceneni kredit. In tako bedno stanje vzhaja dejstvu, da ima Hrvaška v svoji plodni zemlji, po svoji ugodni legi, v bogatstvu naravnih zakladov vse pogoje za vreden razvoj...!

Zato je vnebovpijoče, da taka zemlja propada gospodarski in da mej tem uhajajo iz dežele milijoni!

Opzijsionalni življi se od nekdanj bore proti razmerju in šiba tega razmerja je tudi združila opzijsionalne skupine na Hrvaškem, da bo odpor izdatnejši in da se s poukom in po koncentriranem delu vzbudi za vest v vsem narodu o krivici, ki se mu godi. Ali tudi v vladni stranki, v gardi Khuen-Hedervajja kakor da se je začelo nekaj gibati. Nekoliko deluje morda strah pred regenerirano in konsolidirano opozicijo, nekoliko morda tudi vzbudivša se vest — ali bodi tako ali tako, fakt je ta, da se hrvaška regnikolarna deputacija, ki se pogaja z ogrsko deputacijo za obnovenje nagodbe, postavlja v bojno pozicijo. Poročila iz Hrvaške zagotavljajo, da je tudi v vladni stranki jelo prodirati spoznanje, da tako ne more in ne sme iti dalje in da je ban grof Khuen sedaj v jako neprijetnem položaju. Isti da se zahaja kar med tremi ognji, ki so: narodna razburjenje, finančna beda in absolutna obnemoglost nasproti Ogrski. Sila in zadržega da je za bana že tolika, da je začel groziti gospodi v Budimpešti, da ne ostane na svojem mestu, ako se ne ustreže nekaterim zahtevam Hrvatov...!

Če si torej že ti gospodje ne upajo več tako dalje, potem si že lahko mislimo, kako je opustitvenje v gospodarskem položaju Hrvaške, provzročeno po — »bratstvu« Madjarov.

**Iz nemškega parlamenta.** Socijalistični poslanec Bebel je v včerajšnji seji nemškega državnega zbora vprašal, da li je res, da se mislivo nabaviti novi topovi. Trdil je, da velike tovarne in posebno še Kruppova sseprijo državo za ogromne svote. Vojni minister Gassler je na to odgovorjal, da so sedanji topovi nemške vojske izvrstni, vsled česar ni treba taha ljuti novih. Trdil je tudi, da ni res, da Kruppova t varna ssepri državo in je obžaloval, da Bebel pozablja na zaslugi Kruppove t varne za Nemčijo. Nemčija da ne bi bila dobila velikih narodnih vojn brez Kruppove tovarne.

Bebel je zopet odgovorjal vojnemu ministru in povdarjal, da se je v odseku konstatalo, da si je dal Krupp jeklene plošče za vojne ladije mnogo dražje plačati od Nemečije, nego od Zjedinjenih držav.

**Macedonsko vprašanje.** Včeraj se je francoska zbornica obširno bavila z macedonskim vprašanjem. Nacjonalist Millevoye, ki je med drugim zatrjeval, da je evropski mir najbolje zagotovljen po stalnih vojskah in po francosko-ruski zvezi, je

na koncu svojega govora vprašal vlado, kako stališče Francija zavzame nasproti vstočnemu vprašanju, ker govornik je prepričan, da pride na Balkanu do težkih konfliktov. Nacjonalist Berrey pa je izrekel prepričanje, da nima nikakega zaupanja v sultanove obljube glede uvedena reform. — Govornik je menil, da se mora od Turčije zahtevati, naj po loži račun o storjenih zločinih.

Zaključuje svoj govor, dejal je, da Francija ne sme več molčati, ko sti Rusija in Avstrija povzdignili že svoj glas.

Socijalist Pressense je imel dolg govor, v katerem je ojstro obsojal postopanje albanskih glavarjev, katerim je poverjena orožniška služba v Macedoniji in ki to svojo oblast izrabljajo v to, da izsiljujejo iz prebivalstva blago in denar.

Govornik je čestital ministru za vnanje stvari, Delcasse ju, ki že dve leti deluje na to, da bi se v Turčiji izvele reforme; izjavil je pa, da ne veruje, da bi reforme, predlagane od Avstrije in Rusije, kaj izdale. Došel je trenotek, ko mora Evropa opustiti svojo malomarnost. V Macedoniji je treba nastaviti neodvisnega gubernatorja, ki bo pod kontrolo evropske komisije.

V včerajšnji seji razdelila se je tudi »rumena knjiga«, obsegajoča dokumente in diplomatične note glede macedonskega vprašanja v času od 25. januarja do 25. februarja t. l.

Med drugimi dokumenti je tudi brzojavka, katero je minister Delcasse dne 17. februarja t. l. odposlal francoskemu poslaniku Constansu v Carigrad. V tej brzojavki nalaga se poslaniku, naj priporoči sultanu brezpogojni vsprejem avstrijsko-ruskih predlogov glede reform.

## Trzaskke vesti.

**Dogodki v Riemanjih.** Stanje med novim latinskim kapelanom in med Riemanjci postaja vsaki dan bolj nezno. Nikdo ga ne pozdravlja, nikdo noče govoriti z njim, še manje pa občevati.

V Riemanjih ne more dobiti nikogar, ki bi mu hotel biti za mežnarja, ali ki bi mu hotel streči pri njegovi latinski maši; tudi ne more dobiti nikogar, da bi mu opravljal hišne posle. Zato je privel seboj dva mežnarja in tri dekle.

Umevno je, da ob takih razmerah ti ljudje niso mogli vstrajati v njegovi službi. Dosedaj sta izginila oba mežnarja, ki ju je pripeljal seboj, in ena dekla. Dobil je potem enega mežnarja s Koperščine, ki je pa bil v Riemanjih samo en dan. Na to je prihitel na pomoč znani prijatelj v Trstu, sv. Jakobski župnik, gospod Anton Hrovatin, kateri je osebnost iskal po Trebčah mežnarja za Riemanje in ga tudi našel. Pogodil ga je tako, da bo imel v Riemanjih poleg stanovanja, hrane in vse oskrbe še 40 kron na mesec. A tudi ta ni mogel obstati. Tudi ga ni hotel pustiti v tej službi njegov brat iz Trebiča, kateri je vrl slovenski narodnjak. Po nekotlikih dnevih jo je včeraj tudi ta popihal na svoj dom. Tako imamo sedaj v Riemanjih latinskega kapelana, a ne moremo priti do latinskega mežnarja. Zvonovi so zopet utihnili in naš latinski kapelan hodi maševati v bližnji Baršt.

Tako ni pomogla niti mogočna roka župnika Hrovatina — Riemanje ne morejo dobiti stalnega mežnarja. Na vse to pa se mi povprašujemo: kedo poplača te drage latinske poskuse?

Jutri še.

**Zdramimo se!** Pišejo nam: Sedaj, ko je čas volitev, se vse oči obračajo na naše politično društvo »Edinost«, od katerega pričakujejo to in ono, a nikdo ne misli, da to društvo nima sredstev, da bi moglo zmagovati vse delo.

Ob volitvah se zanimajo za naše politično društvo, ali natanjčno rečeno: kritikujejo njega delovanje tudi osebe, ki se prej ali slej niti ne menijo za to društvo.

Med našimi ljudmi je takih, ki včasih, ko treba delati, radi predbacivajo odboru »Edinosti«, da se ni dovolj brigal za to in ono. Mi, ki poznamo to društvo bolj od blizo in ki vemo, kako skromna so mu izlasti gnotna sredstva in kolikimi težavami se mu je boriti — mi izjavljamo, da društvo »Edinost«, oziroma oni, ki se trudijo v njem, vrše svojo dolžnost in store, kolikor je le možno storiti ob danih okoliščinah.

Predno zahtevamo od družih intenzivnejšega delovanja, bi bilo dobro, ako bi pomislili: koliko je tu naših rojakov, ki žive v povoljnih materialnih odušjih, ali morda

celo v izobilju, ki niso morda še niti žrtvovali niti borega noviča v podporo temu potrebnemu društvu!

Lahoni so na zborovanju »Patrie« apelirali na žepce somišljenikov, ker da morajo plačevati — vozove, tiskovine in drugo! Oni, ki imajo stotisočake na razpolago, apelujejo (Pesek v oči! Stavec.) na denarno pomoč svojih somišljenikov. Naše društvo ni še nastopilo te poti, da si je tisočkrat bolj potrebno, nego tržaška lahonska društva. Naše mnenje pa je, da bi se moralo tudi pri nas nekaj ukreniti v tem obziru.

Prvo: naj bi se vpisali v društvo »Edinost« vsi oni, ki zmerejo vsaj 2 K na leto.

Drugo: naj bi ob času volitev nabirali med premožnejšimi — kakor delajo to naši nasprotniki, da si, nimajo potrebe, kakor jo imamo mi.

Ko bo naše politično društvo na nekoliko bolj trdnih finančnih nogah, bomo imeli tudi več pravice zahtevati, da se kaj več stori — posebno za volitve! Dotlej pa moramo molčati (ker je obče znano, da s prazno roko ni možno loviti kač) in biti hvaležni onim, ki delajo!

Naroden delavec.

**Z ozirom na notico pod naslovom »Na znanje«,** priobčeno v 55. številki našega lista od 9. t. m., v kateri se dolži redarstvenega uradnika g. Basilisco, da na slovenske naloge daja laške odgovore, smo naprošeni od prizadete strani, da zabeležimo: da je bil rečeni gospod uradnik imenovan še le pred mesecem dni, da je torej novinec;

da ima posla z arhivom in da nima posla s strankami, in da sta v dotičnem oddelku 2 slov. uradnika, ki v slučaju potrebe občujeta s slovenskimi strankami.

Poleg tega se nam od zanesljive strani zagotavlja, da g. Basilisko ni prav nič nasproten naši narodnosti.

**Vreme.** Pred dobrim tednom dnij je bilo že opažati po spodnji okolici našega mesta v belo cvetje odeta mandeljnova drevesa. Potem so jim že tu pa tam začele slediti breskvi! Trava in druge zelenjadi so jele že poganjati in tudi v javnih vrtih je bilo opaziti že, kako začenja narava svoje spomladno delovanje in snovanje.

Vreme ni bilo sicer preveč lepo, ker je bilo večkrat megleno in skoraj vedno oblačno, toda znaki spomladi so se vendar jeli kazati tudi po mestu, kjer so se ljudje že bili jeli sprehajati v svršnikih in tudi v samem jopiču.

Tudi iz vipavske doline so nam bili poročali o znakih vzbujajoče se pomladi. Tudi tam je začenjalo na bolj toplih mestih zeleneti in razcvetovati. »Ako ne pride kako iznenadenje, kar bi ne bilo nič posebnega, bomo imeli letos precej zgodaj lepe pomladanje dneve«.

Tako so bili pristavili previdno. Ta previdnost ni bila odveč. Svršniki so zgineli zopet. Zima jim je pokazala, da so se nekoliko presegli, ker njihova doba ni še tu.

Tudi zima se oklepa teorije o »posestnem stanju« in nastopila je dokaz, da tudi mesec marec spada v to nje posestno stanje. Par dni smo imamo zopet prav mrzlo in zlezli senu zopet skesano v — topli jarm zimske sukuje...!

No, sreča je le, da se pomlad vendar še ni predaleč drznila se svojimi mladostnimi nagoni, ker bi sicer moglo biti občutne škode za nje nežne in rahle pisane in zeleneče hčerke.

Je že bolje, da se malce zakasni. Jo pa bomo pozdravljali tem veseleje, ko bomo zimske sukuje (nasuši jih s tem ali onim prahom, da se jih ne lotijo moli), spravljali: eni v omare, drugi pa (Bog nam odpusti to indiskrepcijo!) drugi pa... no... v zastavljalnico...! No, kaj pa je na vse zadnje — si je li lahko misliti moderno življenje brez zastavljalnice? Nikdo naj ne pobira torej kamena radi zastavljalnice in saj ga ne meče na druge, ker... Bog ve... ne more se vedeti, kaj in kako pride... da li tudi on ne ubere danes jutri tiste poti — zadrege! Ali bi mu bilo potem ljubo, ako bi drugi pobirali kamen?!

Ali kam smo zašli, za božjo voljo! Od meteorologije v zastavljalnico?! Kako se vjema to? Ali kaj se sploh harmonično vjema dandanes, v dobah — secesije! Danes, ko... ne ne, kar hitro napravimo piko, ker — kdo more vedeti, kaj bi nam še moglo uiti iz peresa! Če ne bi celó prišlo nsjhujše — to namreč, da bi mislil kdo, da le zato — to frazo so o neki priliki v Ljubljani napisali

na račun našega lista, ker smo jim šli se svojo argumentacijo nekoliko globlje, nego je bilo gospodom ljubo — torej, da le zato natezamo to testo, ker — nimamo drugzega gradiva...!

Zato pa zaključujemo s prošnjo: cenjeni čitatelji in (to se umeje) še bolj cenjene čitateljice naj bodo uverjene, da smo hoteli pisati le o vremenu, kakor je razvidno že iz naslova temu spisu, in da nam je vse drugo le ušlo iz peresa...!

**Nepoklican advokat.** Na svetu je še nekaj ljudi, ki presojajo vprašanje o potrebi italijanskega vseučilišča v Trstu tudi se znanstvenega stališča in ne smo se stališča laške politike, kateri bi to laško vseučilišče jako dobro došlo. In med temi treznimi ljudmi nahajata se tudi dva italijanska učnjaka iz kraljestva, in sicer prof. Ascoli in prof. Ceci. Prvi je razvil svoje nazore o tem vprašanju v najuglednejši italijanski reviji »Nuova Antologia«, drugi pa te dni v rimskem dnevniku »Popolo Romano«. Ker so pa nazori teh dveh treznih in uglednih mož nekotliko drugačni od nazorov naših irredentistov, se tukajšnji irredentistični listi grozno jezijo na prof. Ascolija in Cecija, ter pravijo, da naj bi bila molčala, ker da ju ni nihče pozval, naj podata svojo mnenje. Nju da ne brigajo zadeve avstrijskih Italijanov! To so vam harlekin! Vedno se naslanjajo na svoje brate onkraj luže, vedno jih kličejo na pomoč, provzročili so celó po vsej Italiji shode, kateri so se izrekli v prilog italijanski univerzi v Trstu in so se tukajšnji Italijani pozivali na te shode, da naši vladi dokažejo potrebo in upravičenost laške univerze v Trstu: a kakor hitro se je v Italiji oglasilo par mož, ki so izrekli nekotliko drugačno mnenje, pa jih zavračajo, naj se ne brigajo za te stvari in naj se ne utikajo v zadeve, ki jih prav nič ne brigajo.

Naše skromno mnenje pa je to, da bi morali tukajšnji Italijani, ako že radi vsprejemajo podporo iz Italije, vsprejemati od tamkaj tudi dobre svete, ako se jim kedaj dopseljejo, ker se pa, žalibog, le siloma redko dogaja.

**Liliputaneč v Trstu.** V Trst pride te dni družba »liliputancev«, pritlikavec, sestojča iz 25 otrok izpod 14 let, z nekimi otročičem 6 let, ki da je pravo čudo. Ta družba bo dejala svoje predstave v gledališču »Goldoni«. Kjer je že gostovala ta družba, so bila gledališča vsikdar razprodana. Te liliputanske otroke spremljata en učitelj in ena učiteljica.

Prva predstava v Trstu bo v sredo dne 18. t. m.

**Najnovejša — velesila.** Pišejo nam: Časnikarstvo se dandanes z vso opravičenostjo imenuje: velesila. Ta častni naslov pa ni izšel iz časnikarstva, ampak je isto, ako se ne motimo, zadobilo ta naslov po visokih državnikih, kateri so spoznali v modernem časnikarstvu — velemoč.

Kakor pa pristojna sedanjemu časnikarstvu ta častni in pomembni naslov, tako bi mogli mi z vso opravičenostjo podeliti tak naslov našim pevskim društvom ki so po svojem delovanju kakor 16 malih narodnih trdnjav! Res je sicer, da ta pevska društva niso politična in da tudi ne goje politike v svojem delokrogu, ali priznati treba, da kjer deluje pevska društvo — je sad tega delovanja očitven in mi tržaški Slovani radi priznavamo, da so nam naša pevska društva ohranila in vzbudila ra tisoče ovčic, ki bi bile sicer izgubljene.

Pevska društva vrše torej prevažno ulogo v našem preporenjanju: ona vzbujajo, probujajo in obranjajo narod; zato je dolžnost slehernega Slovana, da društva podpira duševno in gnotno.

Ljudje, ki nič ne mislijo in ki ne pojmiyo velike naloge, ki jo vrše naša pevska društva, se včasih celó tako spozablajo, da govore, da se v teh društvah goji — pijančevanje. Tako obdolževanje je nečuvstvo, kajti nasprotno je resnica: ravno oni, ki so člani pevskih društev, se najugledneje razlikujejo od onih, ki niso. Zato je naša dolžnost, da podpiramo ta društva in da jih tudi branimo pred napadi zasleplencev.

Eno teh narodnih trdnjav, oziroma del te naše organizacije je tudi pevsko društvo »Kolo«, katero kaj požrtvovalno deluje na tržaškem ozemlju.

Nadejamo se, da bo naše mestno in okoličansko občinstvo uvaževalo to okolnost in da pobiti v velkem številu na koncert, ki ga priredi to društvo prihodnjo nedeljo v barkovljanskem »Narodnem domu«.



Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

**„SLAVIJA“**  
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.  
Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.  
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.  
VSA POJASNILA DAJE:  
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavarje poslopa in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenijo e takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obnovenkristne namene.

Podpisani odvetniki nazna- njajo svojim p. n. gospodom klientom, da bodo njihove pisarne počenši s prihodnjo nedeljo

**zaprte ob nedeljah.**

Dr. Abram, dr. Gregorin, dr. Pretner, dr. Rybář, dr. Slavik.

**JAKOB BAMBIČ**

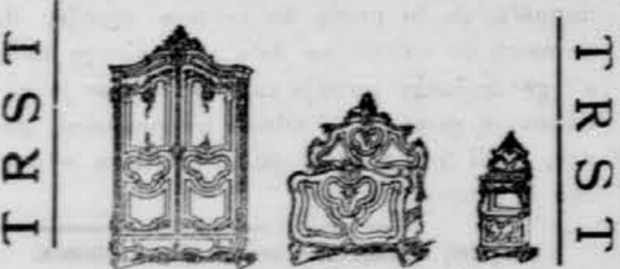
- trgovec z jedilnim blagom -  
Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijali, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moke, žita, ovsu in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in brobno. Cenike razpošilja franco.

TOVARNA POHIŠTVA

**IGNACIJ KRON**

Dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.



ulica Cassa di Risparmio

Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvorni nariši, načrti za sobe na zahtevanje brezplačno.

**Obuvala!**

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo)  
Bogata zaloga raznovrstnih obuvaj za gospode, gospe in otroke.

Poštne naročbe se izvrše takoj. Pošiljatelj so poštne proste.

Prezema vsako delo na debelo in drobno ter se zvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsumnega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. priv. avstr. Lloydja.

**M. Aite**

trgovina z manufakturnim blagom  
ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8  
s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalgo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico mesta da more v polni meri zadostiti vsem zahtovam cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah vdiobiva se razno blago najbolje kakovosti in najmodernejše iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike, ovratnice, tu je velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prave in patičkov ter vsake vrste perila bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svilene raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke. Velikanski izbor snovij za narodne zastave in trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke po meri, katere izvrši najtočneje in najnatančneje po cenah, da se ni baš konkurence.

Poskušati, za se prepričati!

TRGOVINA Z ŽELEZJEM  
**CARL GREINITZ NEFFEN**  
Corso šte. 33. podružnica Trst. Piazza Goldoni 2.  
Priporoča svojo dobro zasluženo zalogo  
predmeto za stavbinstvo  
traverze, zaklepe, železo za kovače, stare železnične šine, držaje in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi itd., vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč, peči in štedilna ognjišča, kuhinjsko, namizno in hišno orodje, železne pohištvo in pred ognjem varna baga ne, nagrobne križe in ograje ter orodja za vsako obrt.

**Paglianova pijača**  
● ● ● prof. Ernesta Pagliano ● ● ●  
nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano je bilo predloženo zdrav. vodstvu min. za notranje posele v Rimu, koje je dovolilo razprodajo. Odlikovano na narodni farmaceutični razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.  
Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončanu in ovitih našo varstveno znamko.  
Naročbe je naslovljati na tvrdko  
Prof. Ernest Pagliano, Napolj, Galata San Marco šte. 4.

Pri svetem Antonu Padovanskem.  
**Prva zaloga cerkvenih oblek in nabožnih stvari.**  
Trst, Via Muda vecchia št. 2. (za mestno hišo).  
Dobi se bogata izbira p. anet, oltarnik, pluvial, humeral, oketov, kvadratov, kolarjev, Leo, prsokov, misalov, brevirjev, edna ov, ojur ov in n. številno na ožjih raz. lčno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kalihov, ciborjev se srebrno kupo.  
Jedina zaloga za celo Primorje k. p. v vsaki vrsti velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem karolinu, prioročljivih posebno za vložne cerkve.  
Zaloga sveč in čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podon, vencev, križe v in sv. taj vsakovrstnih.  
Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogocinstju, izvršijo se vezanja (ricami) najfinejša za za-tave, p. ogrijala idr.  
Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojej je izključena vsaka konkurenca.  
Naročitve se izvršijo točno in hitro.  
Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.  
Z odličnim spoštovanjem  
Anton J. Vogrič.

**TISKARNA „EDINOST“**  
sprejema naročila vsakovrstnih tiskovin.  
Ulica Carintia 12. — Telefon 870.

Trgovina z železnino „MERKUR“  
**PETER MAJDIČ**  
v Celju, Graška cesta šte. 12  
priporoča svojo veliko zalogo  
najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, zrebiljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.  
Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.  
Tomaževa žlindra, najboljšo umetno gnojilo.  
Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev.  
Dostrežba točna  
Cene nizke.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rante  
**GLOBUS**  
centralno ravnateljstvo na Dunaju  
1 Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).  
P. polno vplačana glavica 2.000.000 K. izplačljiva od dunajkega bančnega društva in od avstrijske in nemške banke v Avstriji.  
Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah s pr. u. izk. im. prejem. in zavarovanje otro. brez od. avstrijskega ognja, izplačljiva v slučaju že. ni. v. z. reho. vsake zavarov. zne. v. z. reho. v. z. reho. pred. pre. kom. v. z. reho.

Glavni zastop v Trstu, Corso t. 7  
Telefon 469  
Spustovane slovenske gospodinjje  
Zantevajte pri svojih trgovcih  
NOVO  
Ciril-Methodijevo  
cikorijo.

**A. BUCHBINDER**  
TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.  
Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev tapecarij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železnice. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odpošiljanje po železnici ali morju.

**Gustav Bonazza**  
v Trstu, Piazza Barriera vecchia, (vogal Androna dell' Olmo).  
Velika zaloga pohištva, ogledal, okvirjev in tapecarij.  
- Popolno opremljene sobe. -  
Konkurenčne cene.  
Naročbe se dostavijo razven embalaže franco na kolodvor ali brod v Trstu.

**„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI**  
Polnovplačani akcijski kapital **K 1.000.000**  
Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pišem, prijoritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Promese izdaja k vsakemu žrebanju.  
Špitalske ulice šte. 2.  
Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.  
Daje predujme na vred. papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.  
Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.  
Eskompt in inkasso menic. Borzna naročila.  
Podružnica v Spljetu (Dalmacija).  
Denarne vloge vsprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.  
Promet s čeki in nakaznicami.